

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ПРАВНИЧИЙ КОЛЕДЖ

Циклова комісія з гуманітарних та соціально-економічних дисциплін

Завдання для самостійної роботи
з дисципліни
“Економічна теорія”

2016

Змістовий модуль 1. Методологія економічної теорії та економічна системологія

Тема 1. Економіка як наука

Повторення матеріалу, засвоєного на лекційних заняттях (6 год.)

Самостійне опанування частини теоретичного матеріалу (4 год.):

Економічна теорія та економічна політика. Позитивна та нормативна функції економічної науки. Цілі економічної політики. Макро- та мікроекономічний рівні дослідження. Особливості становлення та розвитку української економічної науки. Проблеми ідентифікації української економічної думки. Економічна наука в Україні у XVIII-XIX ст. (М. Балудянський, І. Вернадський, М. Зібер, С. Подолинський). Економічні ідеї М. Туган-Барановського. Економіко-математичні дослідження Є. Слуцького.

Самостійна робота із контрольними запитаннями і завданнями (2 год.):

1. Чому аналітичну економію вважають теорією організації господарського життя в умовах обмежених ресурсів?
2. Які головні прийоми використовуються у аналізі господарського життя?
3. Які види економічних законів розглядають у економічній науці?
4. Чим економічні закони відрізняються від законів природи?
5. Чи можна нормативні твердження спростувати за допомогою логічних доказів?
6. Які пастки ускладнюють процес дослідження економіки?
7. Які головні напрями економічної науки на порозі третього тисячоліття?
8. Який вітчизняний економіст минулого вивчав механізм промислових циклів та здійснив синтез теорії трудової вартості і теорії граничної корисності?
9. Яка філософія економіки наголошує на потребі державного регулювання економіки та пошуку компромісу між економічною ефективністю та соціальною справедливістю?

Самостійна робота із тестами (2 год.):

Термінологія і тести: Економічна теорія: Плани практичних занять для студентів юридичного факультету / За ред. С. М. Панчишина і П. І. Островерха – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – С. 7-11.

Тести: Економічна теорія: практикум (тести і задачі): навч. посібник [О. Ватаманюк, Є. Майовець, М. Сирський та ін.]; за ред. О. З. Ватаманюка. – Львів: Інтелект-захід, 2010. – С. 10-18.

Тести до теми 1 із: Тестові завдання (відкрита частина) на іспит з навчальної дисципліни “Основи економічної науки” для студентів першого курсу економічного факультету (зимова екзаменаційна сесія 2010-2011 н.р.) [Електронний ресурс]. – Львів: Економічний факультет ЛНУ імені Івана Франка, 2010.

Рекомендована література

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка. – Кн. 1 / За ред. С. Панчишина і П. Островерха. К.: Знання, 2006. – С. 12–50.
2. Вступ до економічної теорії. Підручник / За ред. З. Ватаманюка. – Львів: Новий Світ–2000, 2006. – С. 6–46.

3. Економічна теорія: політекономія. Підручник/ За ред. В. Д. Базилевича. – К.: Знання-Прес, 2004. – С. 23–47.

Тема 2. Загальні основи економіки.

Повторення матеріалу, засвоєного на лекційних заняттях (6 год.)

Самостійне опанування частини теоретичного матеріалу (4 год.):

Економічні ресурси та їх класифікація. Земля, праця, капітал і підприємницький хист. Основний та оборотний капітал. Компоненти підприємницького хисту. Альтернативні підходи до класифікації економічних ресурсів. Засоби і предмети праці. Інформація, технологія та організація виробництва, енергія та інфраструктура як економічні ресурси. Суть та чинники економічного зростання. Непропорційність економічного зростання. Вибір між сьогоденними та майбутніми благами і економічне зростання.

Самостійна робота із контрольними запитаннями і завданнями (2 год.):

1. Які потреби лежать в основі піраміди Маслоу?
2. У чому полягає взаємозв'язок потреб та інтересів?
3. Чи може суспільство розв'язати проблему рідкості ресурсів?
4. Коли люди стикаються з проблемою альтернативної вартості?
5. У чому полягає відмінність між бухгалтерськими та економічними витратами?
6. Що відображає межа виробничих можливостей?
7. Чи діє в ефективній економіці закон спадної віддачі?
8. Що передбачає ефективна національна економіка?
9. У чому суть закону зростання альтернативної вартості?
10. Що таке особливі інтереси?
11. Чи можна проблему рідкості ресурсів розв'язати через обмеження потреб?
12. Які соціокультурні та інституційні чинники гальмують економічне зростання?

Самостійна робота із тестами та задачами (2 год.):

Термінологія і тести: Економічна теорія: Плани практичних занять для студентів юридичного факультету / За ред. С. М. Панчишина і П. І. Островерха – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – С. 12-17.

Тести і задачі: Економічна теорія: практикум (тести і задачі): навч. посібник [О.Ватаманюк, Є.Майовець, М.Стирський та ін.]; за ред. О.З.Ватаманюка. – Львів: Інтелект-захід, 2010. – С.18-25.

Тести до теми 2 із: Тестові завдання (відкрита частина) на іспит з навчальної дисципліни “Основи економічної науки” для студентів першого курсу економічного факультету (зимова екзаменаційна сесія 2010-2011 н.р.) [Електронний ресурс]. – Львів: Економічний факультет ЛНУ імені Івана Франка, 2010.

Задачі №1-9 із: Стирський М.В. Вступ до економічної теорії: Практикум. / М.В.Стирський. – Видання друге, випр. і доп. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. – 78с.

Рекомендована література

1. Аналітична економія: макроекономіка та мікроекономіка. – Кн. 1 / За ред. С. Панчишина і П. Островерха. К.: Знання, 2006. – С. 51–82.
2. Вступ до економічної теорії. Підручник / За ред З. Ватаманюка. – Львів: Новий Світ–2000, 2006. – С. 47–79.
3. Економічна теорія: політекономія. Підручник / За ред. В. Д. Базилевича. – К.: Знання–Прес, 2004. – С. 48–89.

Тема 3. Форма виробництва та економічна система

Повторення матеріалу, засвоєного на лекційних заняттях (6 год.)

Самостійне опанування частини теоретичного матеріалу (4 год.):

Натуральне господарство та його форма: первісне родинне, античних часів, феодальне. Суть та причини виникнення товарного господарства. Форми товарного господарства: просте, підприємницьке та державне.

Самостійна робота із контрольними запитаннями і завданнями (2 год.):

1. Що розуміють під формою виробництва?
2. Які причини виникнення товарної форми виробництва?
3. Які проблеми виникають під час бартерного обміну?
4. Що таке відносна та абсолютна ціна товару?
5. Чому адміністративні ціни не можуть виконувати нормувальну функцію?
6. Які функції виконують гроші?
7. Чи пов'язана нині емісія паперових грошей із золотим запасом країни?
8. Чому відбулася демонетизація золота?
9. Які основні механізми містить економічна система?
10. Чому акціонерна власність переважає в економіці усіх розвинутих країн?
11. Що передбачає шокова терапія як радикальний шлях переходу до ринкової економіки?
12. Які характерні ознаки вітчизняної моделі перехідної економіки?

Самостійна робота із тестами (2 год.):

Термінологія і тести: Економічна теорія: Плани практичних занять для студентів юридичного факультету / За ред. С. М. Панчишина і П. І. Островерха – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – С. 18-23.

Тести: Економічна теорія: практикум (тести і задачі): навч. посібник [О.Ватаманюк, Є.Майовець, М.Стирський та ін.]; за ред. О.З.Ватаманюка. – Львів: Інтелект-захід, 2010. – С.28-32.

Тести до теми 3 із: Тестові завдання (відкрита частина) на іспит з навчальної дисципліни “Основи економічної науки” для студентів першого курсу економічного факультету (зимова екзаменаційна сесія 2010-2011 н.р.) [Електронний ресурс]. – Львів: Економічний факультет ЛНУ імені Івана Франка, 2010.

Рекомендована література

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка. – Кн. 1 / За ред. С. Панчишина і П. Островерха. К.: Знання, 2006. – С. 83 – 132.

2. Вступ до економічної теорії. Підручник / За ред. З. Ватаманюка. – Львів: Новий Світ–2000, 2006. – С. 80 – 140.
3. Економічна теорія: політекономія. Підручник / За ред. В. Д. Базилевича. – К.: Знання–Прес, 2004. – С. 61 – 94; 115 – 183.

Тема 4. Ринкова економіка

Повторення матеріалу, засвоєного на лекційних заняттях (6 год.)

Самостійне опанування частини теоретичного матеріалу (6 год.):

Основні принципи організації ринкової економіки. Приватна власність. Свобода підприємництва та вибору. Особистий інтерес та конкуренція. Схема кругообігу в ринковій економіці.

Фінансові ринки. Ринок грошей та ринок капіталу. Кредитний ринок. Ринок цінних паперів. Монополістична конкуренція та її ознаки. Нецінова конкуренція. Виробнича та розподільна ефективність за умов монополістичної конкуренції.

Олігополія та її ознаки. Контроль за ціною в умовах олігополії. Виробнича та розподільна ефективність за умов олігополії. Показники рівня ринкової влади. Коефіцієнт концентрації. Індекс Герфіндаля.

Фінансові посередники. Банки і банківська система. Небанківські фінансові інститути. Страхові компанії. Трасти (довірчі товариства). Кредитні спілки. Інститути спільного інвестування. Функції фінансових посередників.

Самостійна робота із контрольними запитаннями і завданнями (1 год.):

1. Які основні принципи організації ринкової економіки?
2. Як взаємодіють домашнє господарство та фірми в ринковій економіці?
3. Що розуміють нині під ринком та які його основні складники?
4. Хто є учасниками ринку товарів і послуг? Ринку праці? Ринку природних ресурсів?
5. Чому попит на працю є похідним від попиту на товари і послуги?
6. Яка структура фінансового ринку?
7. Що розуміють під ринковою інфраструктурою?
8. Що спільного і які відмінності є між товарними і фондовими біржами?
9. Які основні функції виконує центральний банк?
10. Що таке небанківські фінансові інститути?
11. Які основні ознаки характеризують досконалу конкуренцію? Монополію? Олігополію? Монополістичну конкуренцію?
12. Які основні показники рівня монополізації ринку та інструменти антимонопольної політики?

Самостійна робота із тестами (1 год.):

Термінологія і тести: Економічна теорія: Плани практичних занять для студентів юридичного факультету / За ред. С. М. Панчишина і П. І. Островерха – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – С. 24-28.

Тести: Економічна теорія: практикум(тести і задачі): навч. посібник [О.Ватаманюк, Є.Майовець, М.Стирський та ін.]; за ред. О.З.Ватаманюка. – Львів: Інтелект-захід, 2010. – С.35-39.

Тести до теми 4 із: Тестові завдання (відкрита частина) на іспит з навчальної дисципліни “Основи економічної науки” для студентів першого курсу економічного факультету (зимова екзаменаційна сесія 2010-2011 н.р.) [Електронний ресурс]. – Львів: Економічний факультет ЛНУ імені Івана Франка, 2010.

Рекомендована література

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка. – Кн. 1 / За ред. С. Панчишина і П. Островерха. К.: Знання, 2006. – С. 83 – 132.
2. Вступ до економічної теорії. Підручник / За ред. З. Ватаманюка. – Львів: Новий Світ–2000, 2006. – С. 80 – 140.
3. Економічна теорія: політекономія. Підручник / За ред. В. Д. Базилевича. – К.: Знання–Прес, 2004. – С. 61 – 94; 115 – 183.

Змістовий модуль 2. Ринковий механізм та економічні суб’єкти у відкритій економіці

Тема 5. Ринковий механізм

Повторення матеріалу, засвоєного на лекційних заняттях (6 год.)

Самостійне опанування частини теоретичного матеріалу (4 год.):

Пропозиція та величина пропозиції. Закон пропозиції. Крива пропозиції. Нецінові чинники пропозиції. Індивідуальна та ринкова пропозиція. Неуніверсальність закону пропозиції.

Самостійна робота із контрольними запитаннями і завданнями (2 год.):

1. Чому крива попиту є спадною?
2. Які чинники впливають на попит на певне благо?
3. Які чинники впливають на пропозицію блага?
4. Чи підвищення цін на ресурси, потрібні для виробництва певного продукту, збільшить пропозицію цього продукту?
5. Якщо доходи споживачів зростають, чи збільшується попит на всі товари і послуги?
6. Чи завжди у ринковій економіці встановлюється рівноважна ціна?
7. Що зумовлює необхідність державного втручання в господарське життя?
8. Які основні переваги і слабини ринкового механізму?
9. Як ринковий механізм розв’язує основні проблеми організації економіки?
10. Чи ринковий механізм забезпечує спочатку задоволення важливіших, а відтак менш важливих потреб?
11. На що здебільшого спрямоване встановлення державою мінімальних цін?
12. Для чого економісти розмежовують поняття: “попит” і “величина попиту”, “зміна у попиті” і “зміна у величині попиту”?

Самостійна робота із тестами та задачами (2 год.):

Термінологія і тести: Економічна теорія: Плани практичних занять для студентів юридичного факультету / За ред. С. М. Панчишина і П. І. Островерха – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – С. 29-33.

Тести: Економічна теорія: практикум (тести і задачі): навч. посібник [О.Ватаманюк, Є.Майовець, М.Стирський та ін.]; за ред.. О.З.Ватаманюка. – Львів: Інтелект-захід, 2010. – С.43-48.

Тести до теми 5 (№1-22, 39-55) із: Тестові завдання (відкрита частина) на іспит з навчальної дисципліни “Основи економічної науки” для студентів першого курсу економічного факультету (зимова екзаменаційна сесія 2010-2011 н.р.) [Електронний ресурс]. – Львів: Економічний факультет ЛНУ імені Івана Франка, 2010.

Рекомендована література

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка. – Кн. 1 / За ред. С. Панчишина і П. Островерха. – К.: Знання, 2006. – С. 184-211.
2. Вступ до економічної теорії. Підручник / За ред. З. Ватаманюка. – Львів: Новий Світ–2000, 2006. – С.210-236.
3. Економічна теорія: політекономія. Підручник / За ред. В. Д. Базилевича. – К.: Знання–Прес, 2004. – С. 209 – 228.

Тема 6. Економічна роль держави

Повторення матеріалу, засвоєного на лекційних заняттях (4 год.)

Самостійне опанування частини теоретичного матеріалу (2 год.):

Структура державних фінансів. Державні видатки. Державний бюджет. Дефіцит державного бюджету. Способи фінансування дефіцитного державного бюджету.

Самостійна робота із контрольними запитаннями і завданнями (4 год.):

1. Які традиційні функції виконує держава?
2. Що відображає крива Лафера?
3. За допомогою яких заходів уряд може коригувати витрати переливу?
4. Які нові економічні функції виконує держава?
5. Чи завжди податкові ставки забезпечують більші податкові надходження?
6. Чому пропорційна система оподаткування відтворює нерівність у розподілі доходів між домогосподарствами?
7. Чи може державний борг спричиняти банкрутство держави?
8. Як може уряд фінансувати дефіцит державного бюджету?
9. Які основні причини виникнення кризи зовнішньої заборгованості?
10. Чи збільшує інфляція реальну вартість номінального державного боргу?
11. Які основні напрями видатків державного бюджету?
12. Чи може країна полегшити свою зовнішню заборгованість в сучасних умовах?

Самостійна робота із тестами та задачами (4 год.):

Термінологія і тести: Економічна теорія: Плани практичних занять для студентів юридичного факультету / За ред. С. М. Панчишина і П. І. Островерха – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – С. 34-37.

Тести: Економічна теорія: практикум (тести і задачі): навч. посібник [О.Ватаманюк, Є.Майовець, М.Стирський та ін.]; за ред.. О.З.Ватаманюка. – Львів: Інтелект-захід, 2010. – С.60-63.

Тести до теми 7 із: Тестові завдання (відкрита частина) на іспит з навчальної дисципліни “Основи економічної науки” для студентів першого курсу економічного факультету (зимова

екзаменаційна сесія 2010-2011 н.р.) [Електронний ресурс]. – Львів: Економічний факультет ЛНУ імені Івана Франка, 2010.

Задачі №68-102 із: Стирський М.В. Вступ до економічної теорії: Практикум. / М.В.Стирський. – Видання друге, випр. і доп. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. – 78с.

Рекомендована література

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Підручник.: у 2 кн. – Кн.1.: Вступ до аналітичної економіки. Макроекономіка / [С.М.Панчишин, П.І.Островерх, В.Б.Буняк та ін.]; за ред. С.Панчишина і П.Островерха. – 4-е вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2009. — С. 225-226.
2. Вступ до економічної теорії: Підручник. – Вид. третє, доповнене / [З.Ватаманюк, С.Панчишин, С.Кудин та ін.]; за ред. З.Ватаманюка. – Львів: “Новий Світ – 2000”, 2006. – С. 266-267.
3. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка / [З.Ватаманюк, С.Панчишин, В.Буняк та ін.]; за ред. З.Ватаманюка і С.Панчишина. – К: Альтернативи, 2001. – С. 126-127.
4. Макконнелл К.Р. Макроекономіка / К.Р.Макконнелл, С.Л.Брю. – Львів: Просвіта, 1997. – С.104-122.

Тема 7. Фірма як економічний суб’єкт

Повторення матеріалу, засвоєного на лекційних заняттях (6 год.)

Самостійне опанування частини теоретичного матеріалу (4 год.):

Малі та великі підприємства. Переваги та вади малих підприємств. Переваги та вади великих підприємств.

Організаційно-правові форми підприємств. Власна справа, її переваги та вади. Партнерство (товариство) та його ознаки. Особливості організації та функціонування корпорацій (акціонерних компаній). Правові форми підприємств в Україні.

Самостійна робота із контрольними запитаннями і завданнями (2 год.):

1. Які основні ознаки фірми у ринковій економіці?
2. Що таке “підприємство”?
3. Що розуміють під фізичним і моральним зношенням капіталу?
4. Які чинники впливають на розміри підприємств?
5. Який зміст вкладають у поняття “нормальний прибуток”?
6. У чому полягають слабини великих підприємств?
7. Які основні організаційно-правові форми ділових підприємств?
8. Які функції виконує підприємець у ринковій економіці?
9. Чи є економічний прибуток частиною бухгалтерських витрат?
10. За якими напрямками планують і обліковують бухгалтерські витрати?
11. Чому економічне середовище в Україні нині не зовсім сприятливе для формування вітчизняного підприємництва?
12. Які переваги корпорації як форми організації бізнесу?

Самостійна робота із тестами та задачами (2 год.):

Термінологія і тести: Економічна теорія: Плани практичних занять для студентів юридичного факультету / За ред. С. М. Панчишина і П. І. Островерха – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – С. 38-41.

Тести і задачі: Економічна теорія: практикум (тести і задачі): навч. посібник [О.Ватаманюк, Є.Майовець, М.Стирський та ін.]; за ред.. О.З.Ватаманюка. – Львів: Інтелект-захід, 2010. – С.66-71.

Тести до теми 8 із: Тестові завдання (відкрита частина) на іспит з навчальної дисципліни “Основи економічної науки” для студентів першого курсу економічного факультету (зимова екзаменаційна сесія 2010-2011 н.р.) [Електронний ресурс]. – Львів: Економічний факультет ЛНУ імені Івана Франка, 2010.

Задачі №103-112 із: Стирський М.В. Вступ до економічної теорії: Практикум. / М.В.Стирський. – Видання друге, випр. і доп. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. – 78с.

Рекомендована література

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка. – Кн. 1 / За ред. С. Панчишина і П. Островерха. – К.: Знання, 2006. – С. 227 – 245.
2. Вступ до економічної теорії. Підручник / За ред. З. Ватаманюка. – Львів: Новий Світ–2000, 2006. – С. 281 – 360.
3. Економічна теорія: політекономія. Підручник / За ред. В. Д. Базилевича. К.: Знання – Прес, 2004. – С. 253 – 296.

Тема 8. Економіка домогосподарства

Повторення матеріалу, засвоєного на лекційних заняттях (4 год.)

Самостійне опанування частини теоретичного матеріалу (4 год.):

Суть домогосподарства. Функції домогосподарств у традиційній і ринковій економіках. Доходи домогосподарств. Грошові і натуральні доходи. Особисті доходи. Використовувані доходи.

Заробітна плата як основна форма доходу домогосподарств. Види заробітної плати. Номінальна і реальна заробітна плата. Мінімальна зарплата. Вартість робочої сили.

Бюджет домогосподарства Основні напрями видатків домогосподарств. Споживання домогосподарств. Заощадження та майно домогосподарств. Мотиви заощаджень.

Самостійна робота із контрольними запитаннями і завданнями (3 год.):

1. Що розуміють під домогосподарством?
2. У чому полягає відмінність домогосподарства від сім'ї?
3. Які основні чинники визначають споживання домогосподарств?
4. Що впливає на вибір домогосподарством активу для заощадження? Які основні напрями соціального захисту населення?
5. Які основні джерела доходів вітчизняних домогосподарств?
6. Які основні економічні функції виконує домогосподарство у традиційній економіці?
7. Що лежить в основі поділу активів на активи вищої цінності та активи нижчої цінності?

8. Які чинники призвели до посилення диференціації доходів домогосподарств в умовах ринкової трансформації економіки України?
9. Що характеризують реальні доходи?
10. За допомогою якого інструментарію здійснюють аналіз споживання в економічній теорії?
11. Чому домогосподарствам доцільно диверсифікувати активи?
12. Які основні напрями соціального захисту населення?

Самостійна робота із тестами та задачами (3 год.):

Термінологія і тести: Економічна теорія: Плани практичних занять для студентів юридичного факультету / За ред. С. М. Панчишина і П. І. Островерха – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – С. 42-45.

Тести до теми 9 із: Тестові завдання (відкрита частина) на іспит з навчальної дисципліни “Основи економічної науки” для студентів першого курсу економічного факультету (зимова екзаменаційна сесія 2010-2011 н.р.) [Електронний ресурс]. – Львів: Економічний факультет ЛНУ імені Івана Франка, 2010.

Тести і задачі: Економічна теорія: практикум (тести і задачі): навч. посібник [О.Ватаманюк, Є.Майовець, М.Стирський та ін.]; за ред. О.З.Ватаманюка. – Львів: Інтелект-захід, 2010. – С.73-77.

Рекомендована література

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка. – Кн. 1 / За ред. С. Панчишина і П. Островерха. – К.: Знання, 2006. – С. 245 – 260; 345 – 257.
2. Вступ до економічної теорії. Підручник / За ред. З. Ватаманюка. – Львів: Новий Світ – 2000, 2006. – С. 361 – 378.
3. Економічна теорія: політекономія. Підручник / За ред. В. Д. Базилевича. К.: Знання – Прес, 2004. – С. 320 – 346.
4. Панчишин С. М. Макроекономіка. – К.: Либідь, 2005. – С. 86 – 92; 98 – 121.

Змістовий модуль 3. Основи макроекономіки та місце

Тема 9. Основні макроекономічні показники

Повторення матеріалу, засвоєного на лекційних заняттях (6 год.)

Самостійне опанування частини теоретичного матеріалу (8 год.):

Валовий внутрішній продукт як основний показник обсягу національного виробництва. Національне рахівництво. Валовий внутрішній продукт (ВВП). Номінальний і реальний ВВП.

Методи обчислення ВВП. Факторні доходи. Амортизація і непрямі податки. Інші показники обсягу національного виробництва.

Показники динаміки реального ВВП (економічного зростання). Показники рівня економічного розвитку країни. Економічне зростання різних груп країн та України у ХХ – на початку ХХІ ст.

Показники рівнів зайнятості та цін. Види безробіття. Повна зайнятість. Природна норма безробіття. Індекс споживчих цін (ІСЦ). Дефлятор ВВП.

Показники зовнішньоекономічної діяльності держави. Платіжний баланс та його статті. Сукупний попит і сукупна пропозиція. Мультиплікатор видатків. Збурення сукупного попиту та сукупної пропозиції.

Самостійна робота із контрольними запитаннями і завданнями (3 год.):

1. Який найзагальніший показник обсягу національного виробництва?
2. Чи завжди сукупні видатки у національній економіці дорівнюють сукупному доходу?
3. У яких одиницях вимірюється реальний ВВП?
4. Які основні компоненти обчислення ВВП за розподільним методом?
5. Чому в Україні розширюються масштаби натуральної економіки?
6. Які основні показники економічного розвитку країни?
7. Чому країни потрапляють у “закляте коло бідності”?
8. Які країни світу нині перебувають на другій і третій стадіях демографічного переходу?
9. Чому у вітчизняній економіці трансформаційний спад тривав майже десятиліття?
10. У чому полягає відмінність між ВВП і ВНП?
11. Як обчислюють національний дохід?
12. Які основні стадії демографічного переходу?
13. Які основні показники рівня зайнятості в країні?
14. Чому виникає структурне безробіття?
15. Чи можна уникнути фрикційного безробіття?
16. Які основні розділи платіжного балансу?
17. Як визначають загальний рівень цін у національній економіці?
18. Що розуміють під сукупними видатками?
19. Чому крива сукупного попиту є спадною?
20. Коли виникають збурення сукупної пропозиції?
21. Що розуміють під повною зайнятістю?
22. Чому усі країни прагнуть до стабільності цін?
23. Що таке знецінення валюти?
24. Як визначають рівень відкритості національної економіки?

Самостійна робота із тестами та задачами (3 год.):

Термінологія і тести: Економічна теорія: Плани практичних занять для студентів юридичного факультету / За ред. С. М. Панчишина і П. І. Островерха – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – С. 46-54.

Тести і задачі: Економічна теорія: практикум (тести і задачі): навч. посібник [О.Ватаманюк, Є.Майовець, М.Стирський та ін.]; за ред. О.З.Ватаманюка. – Львів: Інтеллект-захід, 2010. – С.66-71.

Тести до теми 8 із: Тестові завдання (відкрита частина) на іспит з навчальної дисципліни “Основи економічної науки” для студентів першого курсу економічного факультету (зимова екзаменаційна сесія 2010-2011 н.р.) [Електронний ресурс]. – Львів: Економічний факультет ЛНУ імені Івана Франка, 2010.

Задачі №103-112 із: Стирський М.В. Вступ до економічної теорії: Практикум. / М.В.Стирський. – Видання друге, випр. і доп. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. – 78с.

Рекомендована література

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка. – Кн. 1 / За ред. С. Панчишина і П. Островерха. – К.: Знання, 2006. – С. 302 – 315; 389 – 391; 398 – 401; 407 – 418; 315 – 329; 497 – 508.
2. Панчишин С. М. Макроекономіка. – К.: Либідь, 2005. – С. 49 – 62; 141 – 149; 156 – 158; 165 – 177; 62 – 69; 253 – 263; 493 – 501.
3. Базилевич В. Д., Базилевич К. С., Баластрик Л. О. Макроекономіка / За ред. В. Д. Базилевича. – К.: Знання, 2004. – С. 70 – 126; 331 – 339.
4. Панчишин С. М. Макроекономіка: тести і задачі. – К.: Либідь, 2002. – С. 16 – 27.

Тема 10. Макроекономічна нестабільність та її подолання

Повторення матеріалу, засвоєного на лекційних заняттях (3 год.)

Самостійне опанування частини теоретичного матеріалу (3 год.):

Економічні коливання. Безробіття. Сутність та прояви макроекономічної нестабільності. Економічні коливання. Фази ділового циклу. Причини економічних коливань. Закон Оукена. Суть інфляції та її види. Соціально-економічні наслідки інфляції. Методи боротьби з інфляцією. Особливості розвитку інфляції у країнах з перехідною економікою. Причини розвитку гіперінфляції в Україні у 1993 р. та її подолання.

Стабілізаційна політика. Суть, види і завдання стабілізаційної політики. Основні цілі, знаряддя і види монетарної політики. Центральний банк та його функції. Суть, знаряддя і види фіскальної політики. Дискусія щодо стабілізаційної політики. Правила проведення монетарної і фіскальної політики.

Самостійна робота із контрольними запитаннями і завданнями (2 год.):

1. Які причини короткострокових економічних коливань?
2. Як економісти нині пояснюють безробіття у розвиненій ринковій економіці?
3. Що передбачає державна політика зниження природної норми безробіття?
4. Чи змінюється природна норма безробіття?
5. Які види інфляції розрізняють у макроекономіці?
6. Яку залежність виражає закон Оукена?
7. Від чого залежать соціально-економічні наслідки інфляції?
8. Які основні функції виконує центральний банк країни?
9. У чому полягає вибір між інфляцією та безробіттям?
10. За допомогою яких трьох інструментів центральний банк може впливати на пропозицію грошей?
11. Чому вимога постійної збалансованості державного бюджету є надмірно жорстким правилом для проведення фіскальної політики?
12. Яких правил може дотримуватися центральний банк, проводячи монетарну політику?

Самостійна робота із тестами та задачами (2 год.):

Термінологія і тести: Економічна теорія: Плани практичних занять для студентів юридичного факультету / За ред. С. М. Панчишина і П. І. Островерха – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – С. 55-58.

Тести до теми 9 із: Тестові завдання (відкрита частина) на іспит з навчальної дисципліни “Основи економічної науки” для студентів першого курсу економічного факультету (зимова екзаменаційна сесія 2010-2011 н.р.) [Електронний ресурс]. – Львів: Економічний факультет ЛНУ імені Івана Франка, 2010.

Тести і задачі: Економічна теорія: практикум (тести і задачі): навч. посібник [О.Ватаманюк, Є.Майовець, М.Стирський та ін.]; за ред.. О.З.Ватаманюка. – Львів: Інтелект-захід, 2010. – С.73-77.

Рекомендована література

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка. – Кн. 1 / За ред. С. Панчишина і П. Островерха. – К.: Знання, 2006. – С. 543 – 550; 554 – 563; 576 – 588; 595 – 605; 623 – 630; 648 – 653; 669 – 675.
2. Панчишин С. М. Макроекономіка. – К.: Либідь, 2005. – С. 296 – 299; 311 – 316; 329 – 341; 348 – 359.
3. Базилевич В. Д., Базилевич К. С., Баластрик Л. О. Макроекономіка / За ред. В. Д. Базилевича. – К.: Знання, 2004. – С. 387 – 530.
4. Панчишин С. М. Макроекономіка: тести і задачі. – К.: Либідь, 2002. – С. 93 – 112.

Тема 11. Вітчизняна економіка у світовому господарстві.

Повторення матеріалу, засвоєного на лекційних заняттях (6 год.)

Самостійне опанування частини теоретичного матеріалу (8 год.):

Потенціал та структура економіки України. Необхідність та перехід економіки України до ринку. Паливно-енергетичні проблеми. Геополітичні інтереси України.

Економічні основи світового господарства. Міжнародний поділ праці і його чинники. Глобалізація господарського життя.

Зовнішня торгівля і зовнішньоторгівельна політика. Класичні та сучасні теорії зовнішньої торгівлі.

Міжнародний рух капіталів та міжнародна міграція робочої сили. Прямі і портфельні інвестиції. Транснаціональні корпорації та їх місце в економіці України.

Міжнародні валютно-фінансові відносини. Валюта та її конвертованість. Плаваючі та фіксовані валютні курси. Міжнародний валютний фонд (МВФ) і Світовий банк. Динаміка курсу гривні.

Міжнародна економічна інтеграція. Провідні міжнародні регіональні економічні об'єднання. ЄС і НАФТА. Міжнародні галузеві об'єднання. ОПЕК. Інтеграція України у світову економіку. Глобальні проблеми сучасності.

Самостійна робота із контрольними запитаннями і завданнями (3 год.):

1. Які основні геополітичні інтереси України?
2. Якими корисними копалинами багата Україна?
3. Які аргументи можна навести “за” і “проти” автаркії?
4. У чому суть деформацій відтворювальної і галузевої структури вітчизняної економіки?
5. Що заважає Україні здійснити своє “економічне диво” і посісти гідне місце у колі розвинених держав?
6. Яких успіхів досягла Україна в переході до ринкової економіки та з якими зіткнулася проблемами?

7. Що породжує міжнародний поділ праці?
8. Які аргументи висувують прихильники політики протекціонізму?
9. Які сильні сторони політики “вільної торгівлі”?
10. За якими показниками оцінюють участь країни у міжнародному поділі праці?
11. Коли країна має порівняльну перевагу у виробництві певного продукту?
12. Які основні форми зовнішньоекономічних зв'язків країни?
13. Які наслідки діяльності транснаціональних корпорацій для країн-реципієнтів?
14. Які економічні наслідки міжнародної трудової міграції для України?
15. Які основні форми міжнародних економічних відносин?
16. Які основні чинники впливають на динаміку плаваючого валютного курсу?
17. Інтересам яких фірм відповідає знецінення національної валюти?
18. За якими показниками оцінюють участь країни у міжнародному поділі праці?
19. Коли країна має порівняльну перевагу у виробництві певного продукту?
20. Чому країна не може мати порівняльну перевагу у виробництві всіх товарів?
21. Чи може країна одночасно мати абсолютну і порівняльну перевагу у виробництві певного продукту?

Самостійна робота із тестами та задачами (3 год.):

Термінологія і тести: Економічна теорія: Плани практичних занять для студентів юридичного факультету / За ред. С. М. Панчишина і П. І. Островерха – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – С. 59-61.

Тести і задачі: Економічна теорія: практикум (тести і задачі): навч. посібник [О.Ватаманюк, Є.Майовець, М.Стирський та ін.]; за ред. О.З.Ватаманюка. – Львів: Інтелект-захід, 2010. – С.80-84.

Рекомендована література

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка. – Кн. 1 / За ред. С. Панчишина і П. Островерха. – К.: Знання, 2006. – С. 261 – 268; 683 – 724; 261 – 298.
2. Вступ до економічної теорії. Підручник / За ред. З. Ватаманюка. – Львів: Новий Світ–2000, 2006. – С. 379 – 437.
3. Економічна теорія: політ економія. Підручник / За ред. В. Д. Базилевича. К.: Знання – Прес, 2004. – С. 497 – 555.
4. Панчишин С. М. Макроекономіка. – К.: Либідь, 2005. – С. 435 – 443; 457 – 470.